DEL 1 – http://larseklund.in/Kolkatablogg1.pdf
DEL 2 – http://larseklund.in/Kolkatablogg2.pdf
DEL 3 – http://larseklund.in/Kolkatablogg3.pdf
DEL 4 – http://larseklund.in/Kolkatablogg4.pdf

Submitted by admin on Fri, 2018-01-12 17:36

Av Lars Eklund, sydasien@sydasien.se

cccccc

FOTOKOLLAGE

Första veckan 10-16 januari 2018

DEL 2

cccccccc

Onsdag 10 januari - ankomsten:

Toppen med Air Indias relativt nytillkomna direktflyg på 7,5 timmar från Köpenhamn tll Delhi. Men ack så trist med påföljande sju timmars seg väntan på Delhis flygplats innan anslutningsplan till Kolkata. Gav dock tillfälle börja läsa **Arundhati Roys** nya roman *Den Yttrersta Lyckans Ministerium*, som är en bra skildring av dagens Indien.

Nåväl, framme i min andra hemstad, smidig passhantering och likaså prepaid taxiresa hem till Sardar Sankar Road återsåg jag Lundavännen och ikonmålaten **Lars Gerdmar**, som bott i vår lägenhet sedan 15 december (som inledning på en flera månader lång studieresa genom Indien).
Tog en rejäl promenad längs Rashbehari Avenue bort till Hindusthan Park på jakt efter bra matställe och fann en pärla i form av *Padmaparer Rannaghar,* en restaurang med enbart bengalisk mat på menyn, närmare bestämt bangladeshisk sådan och det till ett skamligt lågt pris.
Räkcurry, *Chingri Malaikari*, och till det ett välsmakande tillbehör kallat *Kachu Bhatan*.
Trots att klockan var nästan 22.00 höll mitt lokala ”systembolag”, en oansenlig spritbutik bak stabila galler på Rashbehari-gatan ännu öppet och vi valde köpa den finaste indiska whiskeyn som fanns i sortimentet, en flaska *Signature* för 1050 rupeees. Med hem och där bjöd vi vår kära granne (och tillika min svåger) **Shibashish Nag** (Rana). På plats i indiska hemmet.

Torsdag 11 januari - Jadavpur University, Masala Dosa & The Lakes

På förmiddagen taxi till Jadavpur University och besök hos bästa vännen **Mridul Bose**, professor i plasmafysik och tidigare koordinator för Erasmus Mundus-samarbetet med Lunds universitet under många år. Framstående inom sitt fält och med tio ambitiösa doktorander och synbart stolt över sitt universitet som är det högst rankade delstatsfinansierade universitetet i Indien med anor från självständighetskampen mot britterna. Plakat och graffitti med vänsterinriktade studentföreningen SFI som avsändare visar tydligt att det här ännu finns radikala strömningar beredda stå emot den kommunalistiska anti-sekulära trend som växt sig stark på många håll i landet under nuvarande regering.
Mridul visade runt på det grönskande campus, mest för min namne Lars; själv har jag ju en lång rad besök på Jadavpur University bakom mig för Sydasiennätverket SASNETs räkning från 2005 och framåt.
På kvällen gick vi på stamhaket Banana Leaf tvärs över gatan från Lake Market för att äta *Masala Dosa*, rispannkakor fyllda med potatis och med tre olika såser till, urtypisk mat för Tamil Nadu/södra Indien. Ljuvligt, och sen naurligvis sydindiskt kaffe som avslutning, rena godiset.
Efter det skönt med en tvåtimmars promenad i kvarteren söder om Lake Market, korsande Southern Avenue och ner till sjöarna (The Lakes), ett välhållet område med mängder av vackra hus från tidigt 1900-tal men också fastigheter där hus rivits av exploatörer för att ge plats åt nya betydligt högre (och oftast fulare) nybyggnader.
Sjöarna, en lunga i stadslandskapet och på morgnarna populär plats för raska promenader, men nu på kvällen framför allt en frizon för förälskade par som kan ses romantiskt sittande på bänkar hållande varandras händer, något som definitivt inte går för sig hemma. Också ofta plats för kvällskonserter, men idag var det dock dessvärre inget på gång.

Fredag 12 januari - tunnelbanefärd på Vivekanandas födelsedag

Besök till den plats i Kolkata som ligger mig varmast om hjärtat: Tala Park Avenue nr 48 vid busslinje 33:s ändhållplats i stadsdelen Paikpara i norra Kolkata. Det var här i konstmären **Annada Munshis** hem jag träffade hans dotter och min blivande hustru **Bubu** första gången den 2 maj 1982, vi hade traditionellt hinduiskt bröllop uppe på taket i dagarna tre i december samma år, och därefter tillbringat månadslånga vistelser genom åren med våra tre barn ända tills vi för några år sedan skaffade egen lägenhet i södra Kolkata.
Från Kalighats tunnelbanestation till Belgachia, nära Tala Park, tar resan max 20 minuter vilket är ofantligt mycket snabbare än det tar att färdas med bil tvärs genom hela stan med dess enorma trafikstockningar (trots alla nya flyovers), så man kan acceptera att det är knökat med folk i tunnelbanevagnarna större delen av dagen.
Denna dags resa började som det brukar, tåget söderifrån var fullpackat när det ankom Kalighat, men vi trängde oss in fast hårt hållande om väskor och plånböcker, men i takt med att vi kom in i centrum lättade trycket och vi fick till och med sittplatser sista biten uppe i norr.
Hemresan några timmar senare blev betydligt luftigare, mer om det strax, för först var det släktbesök som gällde och också att visa min vän Lars det underbara huset, liksom beskåda parken och grönskan utanför. Vi bjöds på en underbar lunch med mina favoriträtter *begun bhaja* (aubergine) och *alu dom* (helstekt potatis), serverat med *pulao*-ris och kyckling-curry, allt kärleksfullt tillagat av **Polly Munshi**, änka efter min alldeles för tidigt bortgångne musiker-svåger **Manto**, och deras sonhustru **Ivy**. Vi tillbringade några trevliga timmar med **Banjul** och hans charmtroll till dotter **Irene** (*på bilden*) samt **Bampas** son **Rij**.

Jo, utan att jag vetat om saken var det helgdag i dag, den hinduiske religionsreformatorn **Vivekanandas** födelsedag. Vivekananda är otroligt populär här i Bengalen, där han kom från. Han deltog i 1893 års världsreligionskongress i Chicago där han under beundran presenterade hinduismen på ett sätt som satte djupa avtryck i den västliga världens syn på religionen. Att hans födelsedag blivit helgdag här i Bengalen är ett uttryck för att man medvetet i denna oas av fritänkande lanserar Vivekanandas tolkning av hinduismen som ett alternativ till den trångsynta och fanatiska hindufundamentalism som nuvarande regering i Delhi understödjer.
Nåväl, hemresan blev väldigt angenäm i det att det var nästan folktomt (relativt begrepp) i tunelbanan, eftersom folk var lediga från jobben och barnen lediga från skolan. Tack Vivekananda!
Härnäst väntar ytterligare ett antal helgdagar: Saraswati puja den 22 januari, frihetshjälten **Subhas Chandra Boses** födelsedag den 23:e och så Indiens nationaldag den 26:e.

Lördag 13 januari - Armeniska kyrkan och båttur till Howrah

På tunnelbanan idag, ung trevlig man insisterar och framhärdar att jag absolut bör bege mig till andra ändan av vagnen för där finns reserverade platser för ”*elderly*”. Nej fy farao - jag vägrar acceptera att jag skulle ha blivit gammal, det budskapet fick jag artigt framföra till den unge slyngeln.

Metro till Chandni Chowk, utgången närmast *Indian Coffee House* på Chittaranjan Avenue dit Lars och jag naturligtvis smet in för att svepa varsin hot coffee a 20 rps och ett set chicken sandwiches för 45. Alltsammans till en kostnad motsvarande 10,75 svenska pengar. Därefter två timmars intensiv sightseeing-promenad genom Kolkatas centrala delar, förbi nyrestaurerade *Great Eastern Hotel*; det till största delen utrymda *Writer's Building* (till följd av chefsminister **Mamata**

Bannerjees beslut för några år sedan att flytta delstatsadministrationen till nybyggda lokaler i Howrah); det pampiga tempelliknande *General Post Office*; och så småningom de basarliknande kvarteren nära *Burra Bazar* med ett virrvar av varutransporter och grossistfirmor, omringade av breda gator med förfärligt intensiv bil- och busstrafik på väg till eller från Howrah-bron. Där mitt inne i myllret fann vi efter visst sökande ingången till den vackra armeniska kyrkans område.

En kyrka mest berömd för en av de hundratal gravstenar som täcker platsen runt kyrkan, en gravsten som är daterad 1630 och som därför förvirrat historikerna eftersom det var 60 år innan britterna genom **Job Charnocks** försorg grundade handelsstationen Calcutta åt Brittiska Ostindiska Kompaniet. Kan det verkligen ha funits bosatta armenier här långt dessförinnan. Ja, inte helt omöjligt då armenierna är ett mobilt folk som i långa tider bedrivit handel runtom i Asien.

Kort bit ner till floden, Hooghly som är en av Gangesflodens utlopp i Indiska Oceanen (huvudflödet går genom Bangladesh) och vi mötte saffransklädda pilgrimer på väg till den årliga *Gangasagar mela*-festivalen på Sagar Island som i år hålls 14-15 januari.
Jag hade planerat att vi skulle ta passagerarfärjan från Armenian Ghat till Howrah Station och där byta till färjan upp till Bagh Bazar och visa Lars stadsdelen *Kumartuli* där hantverkarna just nu är i full färd med att tillverka Saraswati-statyer till kommande gudinnefest i detta gudinnornas förlovade land. Men först visade sig färjestationen (*jettyn*) vid Armenian Ghat stängd, så vi fick ta oss lite söderut till Fairlie Place jetty station i stället och därifrån ta färjan över till Howrah Station. Ett mysigt och bekvämt sätt att ta sig över floden istället för att behöva färdas över Howrah-bron. Väl över i Howrah visade det sig sedan dock att några båtar till Bagh Bazar inte avgick idag eftersom det var lördag, synd. Vi gick in på järnvägsstationen för att uppleva den sköna känslan av att resa, här i världens mest frekventerade järnvägsstation med över två miljoner resenärer en vanlig vardag; beställde varsin kaffe latte indian style i den nya matavdelningen (*Food Court*) för att därefter ta en taxi hem till Sardar Sankar Rd och några timmars välbehövlig vila inför sen middag på restaurang med svägerska **Buku** och hennes man **Mishtu** (Avijt) samt deras dotter **Munjini** (Shivapriya) med maken **Babi** (Amitava) och dotter.

Söndag 14 januari - Apeejay Kolkata Literary Festival 2018

Amazing final session of the five-day Literary Festival tonight at the Indian Museum. Four panelists strongly advocating a return to a secular Indian society and a stop to communal violence and murders. Strong emotional appeal by **Nayantara Sahgal** who as a child was present when **Mahatma Gandhi** was murdered by a fellow hindu in 1948, and now spoke out fearlessly against the ongoing civil war, as she called the terrible things happening. Well-known Political Psychologist **Ashis Nandy** from the Centre for the Study of Developing Societies (CSDS) in Delhi was equally condemning in his analysis, and British-Indian economist **Meghnad Desai** was first out immedietely turning the subject for the seminar (inaugurated by the West Bengal state Governor), nameley *India towards Peace* to focus on the domestic Indian lack of peace. The fourth participant, **Kishwar Desai**, who is in charge of a new Partition Museum in Amritsar reminded the audience about the horrors of partition, but

Diskussionsdeltagare i avslutande sessionen med titeln Indian@70 - Towards Peace. Moderator Sanjeev Chopra t v med Nayanytara Sahgal, Meghnad Desai, Ashis Nandy och Kishwar Desai.

was a bit more positive in her belief that the young generation of today will eventually make things better.

Earlier in the day, Lars and I attended a few of the seminars at the main venue of the Literary Festival, at St Pauls's Cathedral Lawns; bought a beautiful book on *Kalighat Paintings* from my friend **Sunandan Roy Chowdhury' s** publishing firm Sampark, and listened to a presentation of an interesting new book on Orissa and Mumbai by **Chandrahas Choudhury**, the book entitled *Clouds* reminscent of Kalidasa's famous Sanskrit play *Meghaduta* from the 5th century AD. We also listemed to a discussion on *Writing India: Tomorrow's Trends* with outspoken young writers **Novoneel Chakraborty**, **Rashmi Bansal** and **Karuna Ezara Parekh**.

Ursäkta jag gled utan att tänka på saken över i att skriva på engelska. Är så van vid det i alla sammanhang. Nåväl, tilläggas kan om maten att vi åt en excellent hemmalunch hos min svägerska **Boni** och hennes man Rana, utsökt tillagad *ruhi*-fisk. Och på kvällen fick jag chans att gå på Kwality, min favoritrestaurang sedan 35 år på Park Street (gatan numera omdöpt till Mother Teresa Sarani). En meny bestående av *Cream of Tomato soup*; *Chicken Butter Masala* med *parathas* och så kall *Kingfisher* öl därtill. Vännen Lars sade efteråt att det var den godaste måltid han intagit hittills i Indien.

Måndag 15 januari - journalistseminarium och Tagore-dansdrama

Luften fylld med farliga partiklar, direkt hälsovådliga, enligt dagens Times of India. Skenet bedrar, men som framgår av bilden här från vår takterass framgår tydligt att luften är fylld av smog, man ser inte länge än nån kilometer bort, höghusen vid South City, så framträdande i blickfånget sommartid, syns inte alls.
Dessutom är det kyligt, vi är inne i årets kallaste period med nordliga vindar från Himalaya, en natt sjönk temperaturen till bara 9 plusgrader, och även mitt på dagen kan man behöva ha tröja på sig när temperatuen håller sig under eller knappt över 20 grader. I inlandet blir det ännu kallare vilket lär märkas när vi på torsdag reser till Shantiniketan där Lars G ska hålla ett seminarium om ikonmåleri på *Kala Bhavan* (konstinstitutonen på Vishva Bharati University, det av Rabindranath Tagore 1921 grundade universitetet).
Idag hade vi för övrigt den stora förmånen att få uppleva ett av Tagores många dansdramer/operor, nämligen *Valmiki Pratibha*, som han skrev libretto till och komponerade musik till redan 1881, 20 år gammal; och som framfördes av en ensemble just från Visva Bharati University fast från dess *Sangeet Bhavan* (musikinstitutionen). Gruppen sjöng själva sångerna som ingår, vilket var anmärknigsvärt då man vid framförandet av *Rabindrasangheet* (Tagores 2 400 tonsatta dikter som utgör en egen musikalisk genre) eljest brukar ha separata artister som dansar och sjunger.

Föreställningen avslutade en serie Tagore-dansföreställningar som arrangerats på ICCR Tagore Centre vid Ho Chi Minh-gatan den senaste veckan, med ensembler från Afghanistan, Pakistan, Bangladesh, Sri Lanka och Indien. Verket handlar om en elak rövarhövdning som under påverkan av konstens, musikens och visdomens gudinna Saraswati förvandlas till en god människa och blir den som nedtecknar det kanske mest berömda av alla klassiska indiska litterära verk, *Ramayana*. Till min stora glädje ingick sången *Kali Kali* som vår Tagorekör i Lund framfört under gångna hösten, och efter föreställningens slut sjöng hela ensemblen Shantiniketan-studenternas egen sång *Amader Shantiniketan*, och jag var synnerligen nöjd att kunna sjunga med i denna komposition som naturligtvis också är av Tagore.
Måste infoga en lustig detalj betäffande gatan där Tagore Centre ligger. På samma gata ligger såväl brittiska *High Commission* som det amerikanska generalkonsulatet, med *top security*. På 1970-talet lät myndigheterna här, då starkt kritiska till USA:s krig i Vietnam, som en provokation döpa om gatan som tidigare hetat Harrington Street till Ho Chi Minh Sarani (*sarani* betyder gata), och så heter gatan än idag fastän **Narendra Modis** Indien och **Donald Trumps** USA

numera är hjärtevänner tillsammans med Israel, vars premiärminister **Netanyahu** för övrigt är på officiellt statsbesök i Delhi denna veckan och kan ses ses på tidningsbilder varmt omfamnande vännen Modi.

Tidigare på dagen idag passade jag dessutom på att närvara vid ett synnerligen intressant seminarium med journalisten **Sandeep Chakravarty** (aktuell med boken *Red Sun: Travels in Naxalite Country*) på Great Eastern Hotel i centrala Kolkata. *Bild t h*.
Ett arrangemang som ingck i Kolkata Literary Festival. Salen var fylld av studenter i journalistik, mediavetenskap och divere samhällsvetenskapliga ämnen som ställde mängder av intressanta frågor om nyhetsvärdering, falska och vinklade nyheter, och journalistikens och oberoende journalisters villkor i dagens Indien. Sandeep gjorde en lista på vilka dagstidningar han själv anser mest tillförlitliga, och den lyder: 1/The Hindu, 2/Indian Express och 3/The Telegraph. Tycker jag stämmer bra, och sedan vill jag tillägga att tidskrifterna Outlook och Frontline är oumbärliga för att förstå vad som händer i detta land.
För övrigt träffade vi idag vännen **Champa Sen Choudhury** över en fika på *Haldi Rams* sötsaks- och snacksrestaurang vid Ballygunge Place. Hon visade sin nya bok om Assams och Meghalayas historia, dessvärre bara på bengali. Och sedan hade vi avtalat träff med **Ritayan Chatterjee** att följa med på *Valmiki Pratibha*. Ritayan som tillbringade ett år som forskare i Lund som Erasmus Mundus-stipendat och bodde med oss på Råbygatan är sedan dess en kär vän till vår familj.

Tisdag 16 januari - Botaniska trädgården i Shibpur

Precis en vecka sedan jag lämnade vintermörka Lund och intensiva slutarbetet på nya Indienboken som **Staffan Lindberg** och jag sammanställt och redigerat, förhoppningsvis blir release möjlig när jag kommer åter till Sverige efter 8 februari.
25 år sedan jag senast besökte Kolkatas berömda Botaniska trädgård i Shibpur på Howrah-sidan. Idag var det dags igen fast inte lika charmigt att resa dit som den gången då man kunde fara med båt från centrum och ta sig i land rätt in i parken och återvända på samma vis. Nu for vi med Uber-taxi hemifrån över Chetla och Alipore med tät bilttrafik fastän mitt på dagen, förbi National Library och Calcutta Universitys Alipore campus (som jag besökt många gånger genom åren), och vidare över nya bron, nåja invigd 1992, med namnet *Vidyasagar Setu* - uppkallad efter den bengaliske utbildningsreformatorn **Iswar Chandra Vidyasagar** verksam på 1800-talet. Avslutningsvis några kilometers färd på en usel smal väg söderut till en av ingångarna till Botaniska trädgården.
100 rupees inträde per person (13 kronor) + 20 rps extra för kameratillstånd (3 kronor).
En fantastisk miljö, med tropisk grönska, fantastiska palmer och träd av alla slag, och med höjdpunkten nu som då, världens största banyan-träd, eller snarare banyanskog som haft en enda banyanrot som ursprung för 250 år sedan. Den ursprungliga stammen finns inte längre kvar men däremot de tusentals luftrötter som slagit rot och nu formar ett skogsparti - *se bilden ovan*.
Fantastiskt kunna utbyttja Uber, jag tillkallade på nytt transport genom min mobilapp (tack vare att jag lyckats skaffa indiskt simkort till min iphone genom Airtel) och inom tre minuter fanns en taxi på plats i Shibpur som förde oss tillbaka till Kolkata. Nu direkt till Hindusthan Park för vi ville återuppleva den underbara mat som vi åt min första kväll i Kolkata på bangladeshiska krogen *Padmarer Rannaghar*. Och vi blev lika imponerade som förra gången av den fantastiska tillagningen, de rikligt tilltagna portionerna, den underbara smaken och ändå till ett synnerligen juste pris. Andra restauranger kan slänga sig i väggen, eller hur det nu är man brukar uttrycka saken...

Fortsättning följer...
men i ett nytt dokument för min andra vecka i Kolkata, gå till Kolkatabloggen del 2

Miraklet Indien och dess baksida
NYA INDIENBOKEN av EKLUND/LINDBERG

Nordic South Asia Network (NSAN)
Address: 23 A, Sardar Sankar Road,
Kolkata - 700 029, India
Phone: +91 90 51173899
Webmaster: Lars Eklund

Subscribe to NSAN Newsletters by
sending an e-mail to sydasien@sydasien.se

Swedish institutions involved in
South Asia related research 2015

Contact journeys to South Asia
and other travel reports